

Művelési feltételek:

helyben házhoz hordva
vagy vidékre postán
küldve

Egész évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyedévre 3 kor.

Egyes szám ára 12 fillér

Hirdetések díja:

□ ozentiméterenként
6 fillér. Kereskedők és
gyárosok külön ár-
kedvezményben rés-
zesülnek.

Nyitlér sora 40 fill.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtök és vasárnap reggel.

Szerkesztőség

és
kiadóhivatal:
Nagyenyedi Könyv-
nyomda r.-t.

A kiadóhivatal meg-
bizottja: Szigeti Béla
főkönyvelő.

Egyes számok kap-
hatók Földes Ede,
Cirner J. József
és Grünfeld Dá-
vid kereskedéseiben.

Kéziratok nem adnak vissza.

A fejlődés útja.

Az egész ország közvéleménye hangoztatja, mi is megvagyunk győződve, hogy ebből a mai válságból csak a nemzeti fejlődés útja vezethet ki bennünket.

De ha nem akarunk elfogultak lenni, el kell ismernünk, hogy az eddig kormányon volt szabadelvű-párt is a nemzeti fejlődést szolgálta.

Tudom, hogy nem időserű, még kevésbé népszerű ezen igazság hangoztatása. De azért mégis igaz marad, hogy ez a párt, vezérének alatt, megteremtette a magyar gazdának 50 milliós piacát; a borfermelőnek szerzett ugyanannyi vámmentes fogyasztót; az annyira gunyolt német szerződésben visszaküzdötte borunk, gyümölcsünk, állataink számára a még megmenhető területet. A Kerkápolyi-fele 10%-os államhitelt harmincz évi nehéz munkával európai hiteltre változtatta. Bizonyára ez az óriási munka is nemzeti munka volt!

Ezen nagy szabású gazdasági eredménynek természetesen nagyon kevés köze van a szabadelvű irányzathoz. De azon politikai párt érdemét, melynek regiméje alatt a nagy jelentőségű haladás történt, nem lehet elvitatni.

A szabadelvű párt politikájának egyeb tekintetben is az volt a kitűzött célja,

hogy a nemzeti erő növekedését szolgálja. Csak a mélyére kell tekinteni annak a gazdag tartalomnak, mely a felekezeti és nemzetiségi tarkaságban élő a magyar nemzeti állam intézményes és teljes kiépítésének eszközeit foglalta magában. Itt csak az egyházpolitikai reformot, az egyházak állami segélyezését, az állami nép- és középiskolák nagy számát, mint a magyar nemzeti közművelődés megannyi erős várát említem.

Talán hiba volt, hogy ezen tartalomból aktuális programpontok aránylag nem elég sűrűn kerültek felszínre. S a míg a szabadelvű haladás feltűnő jelei pihentek, vagy legalább hangosan nem hirdették: addig új és szerencsésebb, mert általánosabb érdekű szavak kerültek forgalomba.

A magyar nép minden fiának mélyen és kitörölhetetlenül él a lelkében a nemzet nagyságának, önállóságának és történelmi hivatásának eszméje. Hazafias költészetében erről ábrándozik; nagy szabású mozgalmainak mindig ez volt a rugója. Ha ezen eszméket hangoztatni hallja: önérzete magasra szárnyal fel, erejét hatalmasan duzzadni érzi, sőt erejét meghaladó terhek elviselésére képes vállalkozni. Ha ezen jövő, a magyar imperium iránt való jogát és igényét nyíltan kétségbe vonják, vagy csak sejtelve támad, hogy akadályok készülnek előtte: nem-

csak bizalmatlan, hanem türelmetlen is lesz és a fejlődést szaporább lépésre igyekszik ösztönözni.

A választások eredménye óta a magyar nemzetben még a leghiggadtanabb gondolkozó elméken is az a gondolat uralkodik, hogy a nemzeti szellemnek utat kell nyitni a hadsereg magyar részébe és a magyar nemzet állami önállóságát a közös intézményekben is dokumentálni kell. S ez a vágy annyira megerősödött, hogy addig nincs kilátás békés kormányzatra, míg ezen igények nem teljesülnek.

Örömmel látja minden magyar ember a nemzeti önérzet ilyen erős fellobogását. Ha ez a lelkesedés nem csak hangulat lesz, hanem tettekben is, áldozatkészségben is hajlandó lesz nyilatkozni; ha a milyen erős a követelésben, olyan megfontoló lesz erejének minden irányu mérlegelésében; ha nem a képzelet szavára s nem csupán a nemzeti tekintély külső megnyilatkozásaira, hanem első sorban annak súlyára tekint: akkor ez a felbuzdulás üdvös eredményeket teremhet mindnyájunk örömére.

De ha arról volna szó, hogy a szabadelvűséget fel kellene áldozni csak azért, mert a győztes ellenzék egyes részei így alkudtak ki egymással: ne feledjük el, hogy nálunk szabadelvűség nélkül igazán nemzeti irányu erősödés nem lehetséges.

r. n.

TÁRGYA.

A nevelő.

— Elbeszélés. Irta: Molnár Gyula. —

A „Közérdek” eredeti tárgya.

(Folytatás)

Aranyos pompájában, mosolyogva terült el körülötte az egész természet. Az ákác-fák illatával van tele a levegő, óriási nagy bazsarózsák nyílnak a pázsit közepén, kaczerkódva, mint valami szép leányszem pillant fel a viola, a labdarózsák behintik az utat fehér virágaikkal. A fű, lomb minden oly üde még. Madarak csevegnek a galyakon, hosszú lábú szöcskék ugrálnak fel a fűből, aranyos szárnyu bogarak dongva röppennek el. Minden örölni, vidulni látszik: a zajos természet és a néma természet.

A szép asszony keble vidáman piheg a mosolygó ég láttára. Csodálatos érzés tölti el a szívét. Mintha még sohasem örült volna így a verőfényes természetnek!... Réti virágok tarkasága terült el a szemei előtt, változatos ezerszínűségük mintha csábitaná: Jer, jer szép asszony, szakíts le bennünket!... És Piroska újra érzi, hogy oly fiatal, mint tiz évnek előtte; lehajol, aztán a gyermek mohó vágyával, tépdési a szebbnél szebb virágokat. Már egész csokrot gyűjtött, aztán leült a zöld pázsitra és kezdte rendbe szedni. Gyönyörű százsorszép akadt a kezébe.

Eleinte azt is be akarta illeszteni a csokorba hanem hirtelen mást gondolt. Lassan, komolyan tépegetni kezdte a leveleit: „Szeret?... Nem szeret!... „Mint egy tizenhat éves leányka, kinek lázas izgatottsággal ver a szíve, a mint a virág szirmai sebesebben tépdeste. Vidáman kaczagott fel, amint az utolsó szíromlevelet is letépte. Aztán felkiáltott.

— Vajjon ki szeretne! imádna engem igazán?...

A szellő pedig szárnyaira vette szavait és loppal illant el onnan és vitte-vitte azokat a bohó szavakat messze... messze... Talán a távoli visszhang még feleletet is tudott volna adni reá?...

Piroska még mindig mosolyogva ült a pázsiton, aztán elgondolkodott azon, ha valaki őt messziről látta volna, ki tudja mit gondolt volna róla, a huszonhat éves asszonyról, ki úgy tesz, mint a gyermek-leányok... Hirtelen felkelt, lerázta ruhájáról a virágszálakat és újra méltóságteljes magatartást véve fel, visszaindult a kastély felé, melynek magas, kettős fedele sötétbarnán emelkedett ki az üde, zöld lombok közül.

Maga sem vette észre, hogy mily öntudatlanul jutott a tó mellé. Már távolról látta a nevelőt, ki biztos kézzel hajtotta a csónakot a tó sima tükörén, míg Zoltán kedvesen lubiczoltatott egy fűzfagalyat a vízben, mely mély kékes barázdákat hagyott hátra.

Egyszerre Zoltán megpillantva az anyját, örvendező felkiáltást tesz, mire a doktor mintha összeresztet volna.

Mártonfalviné intett nekik, hogy kössenek ki a parton. A nevelő megfordította a csónakot és pár perc múlva kikötött a parton, hol a csinos asszony várakozott reájuk.

Zoltán kitörő, gyermekies hízélgéssel borult anyja nyakába és össze-vissza csókolta annak kipirult arcát.

— Aztán engem nem is hívnak, hogy részt vegyek a csónakázásban! — jegyezte meg a fiatal asszony szemrehányó hangon, mosolyogva hamiskásan, mialatt a doktor udvariasan, hanem kissé félénken hajtotta meg magát.

— Oh! jer kedves mamácskám, olyan pompás most a tó vize, csak úgy ringat bennünket a csónak! — szólt a gyermek.

— A mint nagyságod parancsolja, a csónak rendelkezésére áll! — felelte a nevelő kissé zavartan.

— Aztán nem borítanak-e fel a vízbe? kérdé Piroska.

— No azt már éppen nem tesszük! — válaszolta a nevelő, miközben udvariasan segítette be a szép asszonyt a csónakba és mig ujjával félénken fogta meg Mártonfalviné bársonyos puhaságu kezét, arcát elborította a szívéből felszökellt vér. A csónak megindult, az evezőlapátok rendes taktusban hasították a tó vizét.

SZEMLÉ.

A király a válság gyorsabb megoldása végett Budapestre érkezvén, értesülésünk szerint mindaddig, míg e fontos állami érdekű ügyben megoldást nem talál, tartózkodni fog minden olyan látogatástól vagy olyan aktustól való részvételtől, mely a politikai helyzettel nincs összefüggésben. Reggel 9 órakor fogadta a király Tisza gr. miniszterelnököt, aki jelentésében ismételtén ama nézetének adott kifejezést, hogy a válságból való kibontakozás főadata Andrássy Gyula grófra hárul és ő az, aki legelső sorban hivatott és képes arra, hogy a kibontakozást lehetővé tegye. A király elfogadta Tisza István gróf előterjesztését. A miniszterelnök a király utasítására, azonnal a kihallgatás után a kabinet-irodába ment, hogy intézkedjék Andrássy Gyula grófnak delután egy órára való meghívása iránt. Andrássy Gyula gróf delután egy órakor jelent meg a király előtt kihallgatáson, amely teljes egy óra hosszat tartott. A kihallgatás eredménye az, hogy Andrássy gróf megbízást kapott a királytól arra, hogy lépjen ismét érintkezésbe a szövetséges ellenzék vezérével, közölje velük az uralkodó felfogását és az ez alapon folytatott tárgyalásokról tegyen ismét jelentést a királynak. Ujabb kihallgatások e jelentés bekövetkezéséig nem lesznek. Andrássy gróf még ma megkezdi a tárgyalásokat a szövetséges ellenzék vezérével.

Kossuth-lakoma Budapesten. A függetlenségi párt f. hó 20-án fényes lakomával

ülte meg Kossuth Lajos halálának évfordulóját. Apponyi Albert gr. kezében a Kossuth-serleggel, szép beszédet mondott, mely nagy hatással volt a vendégekre. „Közeledik az idő — ugymond — melyben a nagy alkotónak öröksége számunkra megnyílik. Azaz megnyílik olyképpen, hogy az örökség a nemzeté, mi pedig a végrendelet végrehajtói vagyunk. Az a függetlenségi eszme, melyet Kossuth Lajos örökségének legbecsebb részeként érzünk, nem merő negatívum, nem pusztán kizárása a függést megállapító intézményeknek; hanem ellenkezőleg: alapja, etelnye, ösztönzője a minden irányban való alkotásnak. Mint ilyennek kell bevélnie, ha nemzeti létünk törvénye akar lenni. A gondviselés nem engedte, hogy Kossuth nagy kormányzati koncepcióit keresztül vihesse; nem rajta mult, az események emeltek eléje gátakat; de legforróbb vágya mindíg a békés alkotásra irányult s a mit a sorstól erre nyert rövid idő alatt tényleg alkotott, az nemzeti újjászülésünk szilárd alapja, évszázadokra kiható korszakos mű. A továbbépítés reánk maradt, de nem irányítás nélkül, melyet az ő politikai egyéniségének teljes felismeréséből nyerhetünk... Az ő emlékének kultusza tehát nem egy romboló szellem folytonos felidezése, a mint azt ellenségeink hirdetni szeretik; ez az emlék annak a békés, alkotó munkának folytonosságára hívja fel lelkünk összes tehetéseit, a melyet megkezdett és a melynek folytatására vágyott Kossuth Lajos, a fontoló esz vezetése alatt, de a hazát és népet forrón szerető szív mozgató ösztönzése szerint.“

Alaptalan kombinációk. A napokban híre terjedt, hogy Zichy János gróf vagy Burrián István br. kapnak a királytól megbízást kabinet-alkításra. Egyik kombináció alaposságában sem hisznek az ellenzéken, de biztosra veszik, hogy mind Zichy, mind Burrián meghívást kapnak a királyhoz, ha Andrássy már beszámolt a királynak megbízásáról. Nem tartjuk valószínűnek, hogy addig egyáltalában fogadna valakit a király. A szövetséges pártok végleges állásfoglalása egyébként attól a közléstől függ, amelyet Andrássy az ellenzék vezérének a király felfogásáról tesz. A függetlenségi pártot általános a rendületlen kitartás hangoztatása; a néppárton és az újpárton a szövetséges fentartása a jelszó.

A háboru. A japánokat nagy önbizalommal töltötte el az a körülmény, hogy Tielinget, mely természetből fogva az egész vasúti vonal mentén a legerősebb hely, majdnem küzdelem nélkül szállották meg. Hamar kiheverték azt a veszteséget, a melyet a Mukden mellett lefolyt harcban szenvedtek (52000 ember és 1000 tiszt), míg az orosz hadsereg nap-nap után demoralizáltabbá válik. Kuroki még mindig az üldöző haderő élén áll. Az üldözés a tíz napig szakadatlanul tartott mukdeni ütközet után még most is folyik több mint 80 mérföld hosszú vonalon. Üldözés közben gyakran megütköznek. Az orosz ezár visszahívott fővezérét: Kuropatkint újból a hadsereg élére állította s 400 ezer embert küld a harcra.

Zoltán vidáman csevegett anyjával mindenféléről és szeretettel simult oldalához. A doktor pedig némán evezett, csak néha-néha merve felpillantani a szembe ülő asszonyra. Mintha makacs megátalkodottsággal kellett volna az evezőivel foglalkoznia.

Piroska pedig figyelmesen hallgatta gyermeke fecsegését, olykor-olykor hosszasan pihentette meg tekintetét a fiatal ember arcán. Csak most vette észre szemben ülő társa szépséget.

Valóban dr. Villamosi Brunó egyike volt a legszebb férfiaknak. Alakja megtermett, izmai rugékonnyak. Rokonszenves, tiszta vonásu arcát csinos szőke szakáll körítette, míg puha, sima, selymes szőke bajusza egész Adonisi kinézést kölcsönzött neki. Barnapiros arcából okos fekete szemek megnyerőleg villogtak elő. S főleg most, mikor a hanyatló nap biborörös sugarai körülugározták arcát, az ifju kinézése elragadóan szép volt.

Mártonfalviné szívét jól eső érzés járta át arra a gondolatra, hogy gyermeke nevelője nemcsak mély tudományu, de szép ember is. Mintegy harmincz éves lehet a doktor — gondolta Piroska magában — csak olyan félénk ne volna.

Egy pillanatban tekintetük találkozott s míg a fiatal ember hirtelen lesüté szemét és védelmet keresett szalmakalapja karimája

alatt, addig az özvegy arca — érezte — elpirult.

— Kérem doktor úr — kérdezte Piroska hirtelen a nevelőt — mondja meg őszintén, mi oka lehet annak, hogy minduntalan visszautasítja meghívásomat, valahányszor társaság van a kastélyban s én meghívom?

A fiatal ember összereszt, egy kis zavarral küzdött, de aztán bátran felel:

— Megbocsásson, nagyságos asszonyom, kegyessége egészen lekötöte, de én nem érzem jól magamat a női társaságban, hiszen oly tapasztalatlan, járatlan vagyok.

— No ugyan nem éppen hizelgő bók reánk, nőkre nézve, de könnyen megbocsátható oly feltétel mellett, ha ezentul követni fogja meghívásunkat — felelte Piroska és érezte, hogy valami különös melegség csapott át szavaiba.

— Ha éppen megkövetelik tőlem — mondá a doktor tréfásan, bár kissé hangja remegett — nagyságos asszonyaim aztán ne reám nehezteljenek, ha egy ügyetlen társalgóval és nem szelleműs fiatal emberrel tesznek kísérletet a parkette sima talaján, hol a vesélyes vállalkozás még a legrettenetesebb kudarczot vallhatja velem.

— De doktor úr — vágott szavába élénken az ifju nő, míg Zoltán kihajolva a csónakból az uszkáló halakat nézi — oly erős kritikát nem gyakorolhat az ember önmaga felett, főleg ha még kísérletet sem tesz a társadalmi

élet eme küzdterén, hol pedig oly kevés ügyességgel arathatni sikert, főleg ha az illető egyéni kimagasló tulajdonai mellett a természet által pazarul elhintett kincsei állanak rendelkezésére.

Piroska határozottan a nevelő szépségére czélt és a doktor el is értette annak rejtett értelmét, de mellözve a feleletet csak annyit mondott:

— Sokkal többre becsülöm nagyságos asszonyom szives jóindulatát, semhogy meg ne merném kísérteni a kezdet nehézségeinek legyőzését oly téren is, hol egész járatlanak, tapasztalatlanak érzem magamat.

Mártonfalviné maga sem tudta miért, de élénk örömet érzett a miatt, hogy sikerült megtörnie a fiatal ember hidegségét és reá birta arra venni, hogy ezentul a szalónjaiban is mutassa magát a vendégei előtt.

Különben is élvezetet talált az ifju emberrel való társalgásban, mert a doktor hangja oly megnyerő, behizelgő lágysággal csengett a tó vizén, hogy Piroska érezte mintha valamely láthatatlan kéz vonná őt a fiatal ember felé.

— Majd meglátjuk, hogy az első kísérlet elveszi-e erkölcsi bátorságát arra, hogy ismételve megjelenjék abban a körben, melyben jól tudom, magas képzettsége és mély tudományossága által bennünket nemsokára dominálni fog. Különben előre is ki kell kér-

STEIN S. és Társa

Első erdélyrészi kizárólagos gyermekruha üzlete

KOLOZSVÁRT,

Mátyás király - téri 2. sz.

Szülők figyelmébe!

Van szerencsem az igen tisztelt szülők figyelmét kizárólagos gyermekruha üzletre felhívni. Iskolába járó leány- és fiuruhák 1 évestől 14 évesig Torna ruhák. Őszi és téli kabátok, fehéreműek, körények, kalapok harisnyák nagy választékban, jó formában és kivitelben jutányos árban kaphatók.

Vidéki rendelésnél elég a gyermek kora és a ruha színeinek megnevezése.

MIEDER-készítés mérték szerint

a legujabb formában, kényelmes viselésű

Szives partfogását kér

Stein S. és Társa.

Levél a Szerkesztőséghez.

Nagyenyed, 1905. márcz. 22.

Tisztelt Szerkesztő úr!

A „Közérdek“ f. é. 21-dik számának ügyes tollal megírt vezércikkében az van tárgyvalva, hogy a vidékiek politikával ne sokat vesződjenek. Ott van az ország politikai középpontja; ott vannak a hivatalos politikusok, a kik az országos dolgok csinja-binját tisztán látják; oda küldi a magyar társadalom színet-javát, hogy nevében bőlesen gondolkozzék és cselekedjék.

Mind helyesen van ez. De annyit meg kell rá jegyezni, hogy mi a vidéken is tudunk ám egy kissé gondolkozni. Magyar ember részületik a politikára. Jussa is van hozzá, kötelessége is, hogy hazája sorsa iránt érdeklődjék. Néha talán a képzelődés vagy hangulat elragadja; de azért választ magának politikai vezéréket, hogy az ország valódi érdekei felől lelkiismeretesen tájékozzák.

De már aztán a szenvedélyes politizálást nem lehet helyeselni. A szenvedélyes politikus lelkét egészen betölti az a gondolat, hogy neki hivatottsága van az ország dolgainak intézésébe beleszólni. Mikor pedig ez a nagy gondolat áthatja őt, kicsinyelni kezdi a saját községe, városa, társadalma, sőt magán ügyeit is; s mi természetesebb, mint hogy azokat kedvetlenül végzi s elhanyagolja. Már pedig az ország ügyeivel rajtuk kívül még sokan, százezrek és milliók foglalkoznak; de a minket egészen közelből érintő ügyekkel csak mi egyedül.

És ebben a pontban örömmel találkozom az említett cikk írójával. Az ország ügyei iránt minden magyar embernek kötelessége érdeklődni; de állampolgári hivatását csak az tölti be igazán, aki e mellett a maga

és közvetlen környezete feladatait is meg látja s egész lélekkel szolgálja.

Vajjon a mi városunkban és társadalmunkban vannak-e olyan kérdések, melyek a politika mellett is megérdemlik figyelmünket?

Ezt a kérdést talán nem is kellene felvetnünk. Mert hiszen az emberi fejlődés utja végtelen; és ha egy-egy stációjára eljutottunk; azon nem maradhatunk sokáig a hanyatlás veszedelme nélkül. Hát a mikor előbb még a haladás vágyát kell feleltetni: akkor ne volna tennivaló?

Néhány év óta megmozdult közönségünk érdeklődése oly egészségügyi intézmények iránt, melyek hasonló intelligenciájú városokban már meghaladott álláspontok. Vizvezeték és fürdő tervei készülnek; s remélhetőleg nem sokáig kell várni a tervek valószínűsítésére. De ezen a téren természetesen még a tennivaló. A ki piacunk elhagyott állapotát látja; a ki egyszer vizsgálja csak a piacra hozott vidéki áru minőségét s különösen tisztaságát: annak eszébe jut bizonyára az a kötelesség, hogy egészséges és jutányos elemi cikkek beszerzéséről s általában az elemi cikkek lelkiismeretes vizsgálatáról közönségünk érdekében fokozottabb mértékben gondoskodni kell.

Hát közbiztonságunkról szóljak-e? Nem említem a politikai dühöngések azon sajnálatos tüneteit, melyeket a közelmúltban tapasztaltunk. Ezek a rakoncátlan s felizgalt hangulat időleges tünetei voltak. Elmúltak s talán nem is ismétlődnek többé. De ezektől eltekintve városunk valósággal a csavargók országátja. Ellenőrizetlenül bolyonganak ismeretlen existenciájú egyének az utcákon; s csak akkor veszünk tudomást róluk, mikor valahol tolvajlás történik. De még egyetlen esetet sem ismerünk, mi-

kor a feltűnően vakmerő tolvajlások tettesei megkerültek. A rendőri szolgálat nálunk nemcsak fogyatékos, hanem — a mi az utcai rendre való felügyeletet illeti — egyáltalán nincs is. Nem vonjuk kétségbe a hatóság részéről a legteljesebb jóindulatot s kötelességérzetet; de lehetetlennek tartjuk, hogy egy modern város közbiztonságát kicsiny és képtelen személyzettel sikeresen szolgáltni lehessen.

A köztisztaság kérdése most egyelőre nem aktuális; sár nincs, mert nincs eső; por nincs, mert még nincs meleg; a járdán közlekedni lehet, mert nincs vásár; éjjel az utcán lehet járni, mert holdtölte van. De legyen csak eső, legyen csak meleg, legyen csak vásár és ne legyen holdtölte: rögtön aktuális lesz a tisztaság, járda és világítás kérdése.

Addig is szívesen üdvözlöm a Szerkesztő urat.

Krónikás.

Előfizetési felhívás.

A nemzeti szellem intenzív fellendülésének nyomaival találkozunk most Magyarországon. Sőt elmondhatjuk, hogy a magyarnemzeti törekvések dominálnak minden terén. Itt-ott még nem mennek tovább a jelszavak hangoztatásánál. Nem lehetetlen az sem, hogy a szép jelszavak néhol ürességet, vagy érdeket takarnak. De azért van ezen áramlatnak tartalma és magva is. Kovásznak tekintjük azt, melynek segítségével előbb-utóbb jó magyar házi kenyér kerülhet asztalunkra a külföldieskedés mindenféle nemének émelyítő

nem elnézését, esetleges gyarló hibáinkra nézve... Aztán higgye el, a vállalkozás megérdemli az ott aratandó sikert... Sok szép nő hízog mosolya aztán el ne szédítse az ily nehéz feladatra vállalkozó férfit... Doktor úr volt-e már szerelmes?...

— Egészen zavarba hoz, nagyságos asszonyom, kérdésével! — felelte a nevelő igazán zavartalan, hanem ezuttal nyíltan meresztve szeméit a mosolygó asszonyra.

— Ne ütközzék meg kérdésem, Villamosi úr, — szölt Piroska, kit az ifju ember szépsége mind jobban meghódított, — asszonyi kíváncsiság az egész. Különb is a kérdésemre önmagam adhatnám meg a feleletet!... Hiszen olyan platonikus szerelmet táplál minden ifju a vele nőtt és játszadozó leánykák iránt. Csak olyan hirtelen ellobbanó lángot értek, mely néha ugy előlebben a gyermekifjuság szerte foszlott kódéből... Különb megtörténhetett az is, hogy mélyebb érzelmeket is táplált vagy táplál valamelyik csinos teremtsé iránt, esetben...

A nevelő mélyen elpirult. Nem tudta mit mondjon a szép asszony szavaira, melyek oly találóan érintették az ifju féltett titkát.

Egyszerre csak hirtelen czuppanás vonta magukra a figyelmeket. Zoltán, ki a tóban az uszkáló halakat nézegette, mind jobban és jobban kihajolt a csónakból, aztán kezével a vízbe kapott; kétségtelen, hogy egy halat

akarván megfogni és akkor egyensúlyát veszítve, a vízbe bukkott.

A rémület ajkára fagyasztotta Mártonfalvinének a szót. Nem tudta, mihez fogjon, de anyai nagy fájdalommal látta egyetlen, kedves fiát a tó vizébe hullani.

Hanem a nevelő villámgyorsan eleresztve az evezőket, ledobta felső kabátját és ügyes ugrással a tó mély vizébe vetette magát azon a helyen, melyen a kis fiu elmerült. A tó vizén csakis a csónak ringott hevesen az ugrás által nyert lökés folytán.

Az a pár pillanat, melyet a szép özvegy átélt, hosszú évszázadnak tűnt föl előtte. Tehetetlenül ült a csónakba, erőtlenséggel, kezeiből a lábai elé szóródtak a mezei virágok. Csak merően nézett arra a pontra, hol imádkozott fia tűnt el és hol most nagy karikák terjedtek tova a víz tükörén.

Pár pillanat elteltével a nevelő felbukkant a kis Zoltánnal és aztán biztos kézzel uszott a part felé egyik karjában tartva a gyermeket.

Mártonfalviné fellélegzett. Tehát gyermeke mentve van!... Tehát egyetlen gyermekét nem ragadta ki kezéből a sors!... És ez a tudat oly kimondhatatlan örömmel töltte el keblét, hogy felébredt abból a zsibbadtságból, melybe a rémület ejtette.

A doktor nedvesen mászott ki a partra és óvatosan tette le a gyermeket a pázsitra és felbontva felső ruháját, megvizsgálta vajjon

a kis fiú él-e vagy meghalt. A gyermek teste meleg volt, kicsi szíve még dobogott, bár gyengén. Hanem arcát halálsápadtság fedte. Nyilván sok vizet ihatott.

A nevelő aztán, mikor már mindenről megbizonyosodott, udvariasan kiáltott oda a csónakban ülő anyának:

— Próbálja meg nagyságos asszonyom az evezők használása mellett a partra jutást.

Piroska, ki mindeddig némán szemlélte a nevelőt, ki a gyermekét gondozta, engedelmességet és a mennyire az ereje engedte, megfordította a csónakot a part felé, aztán lassan evezett. Egy negyed órai kínlás után sikerült a part közelébe férkőznie, hol a doktor még mindig nedvesen állott és a partra huzva a csónakot, kiségitte abból a kastély úrnőjét.

Mártonfalviné hallgatag, de könnyelábadt szemekkel szoritotta meg a fiatal ember kezét; többet mondott ez a kézszerítés mindennél, hát még az a tekintet, melyet a nevelőre vetett.

Piroska aztán gyermekéhez rohant és ölébe kapva a még mindig alélt gyermeket, drága terhével a kastélyba sietett.

A fiatal ember mozdulatlanul állott helyén és tekintetével figyelmesen követte a távozó ifju nőt mindaddig, míg az a park fái között a kastély felé vezető út kanyarulatánál el nem tűnt.

(Folytatás)

TÁNGEL JÓZSEF

TEMETKEZÉSI VÁLLALAT
NAGYENYEDEN

vállalja el a temetések rendezését a legolcsóbb és legszolidabb kiszolgálás mellett.

kotyvalékai helyett. Meg vagyunk győződve, hogy ezen üdvös áramlatnak meg lesznek a hasznos gyümölcsei a hangulaton és lelkesedésen kívül társadalmi törekvésekben és nemzeti irányu intézményekben is. Ennek az iránynak, szolgálatában áll a „Közérdek“, mely tülzásoktól és személyeskedéstől menten elfogulatlan tárgyilagossággal igyekszik részt venni vármegyénk, városunk s közvetve hazánk nemzeti irányu haladásának nagy munkájában.

A „Közérdek“ politikai híreit közvetlenül forrásból Budapestről szerzi. Telefon összeköttetése lehetővé teszi, hogy a vidék érdekes eseményeiről azonnal értesüljön.

Tárczáját előkelő írók dolgozata képezi. A folyamatban levő elbeszélés befejeztével „Egy komikus naplója“ cz. ismét eredeti tárcza-sorozatkövetkezik Solymosi Elek hírneves színművészünk tollából.

Törekvéseinkre kérjük a t. közönség pártolását. Előfizetési ár: egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.

A „Közérdek“ Szerkesztősége.

Vegyes hírek.

— **Előfizetőinket felkérjük, legyenek szivesek a hátrálékos előfizetéseket mielőbb beküldeni.**

— **Név- és nemesség átruházás.** Ő felsége személye körüli magyar minisztere előterjesztésére dióváraljai özv. Wass Ferenczné, szül. nagyváradi Inczedy Károlina unokáinak: Joksmán Nándor honv. huszár főhadnagyának és Joksmán Ödön dr. alsófehérvármegyei aljegyzőnek családi nevük epségben tartása mellett az Inczedy nevet, a magyar nemességet „nagyváradi“ előnévvel díjmentesen adományozta.

— **A Kossuth Lajos emlékünnepe**ly szépszámu közönség jelenlétében folyt le vasárnap délelőtt. Fogarasi Béla elnök kegyeletes megemlékezése és Lázár Mácsi könnyekig ható szép szavata, Asztalos Kálmán dr. ünnepi beszéde, Tóbis Jenő hatásos szavata lelekelmélővé tették az ünnepies hangulatot a nagy ember halhatatlan emléke iránt. A zenei számokat Káló Géza zenekara játszotta, dicsőségére a magyar zenének.

— **Márczius 15. Balázsfalván.** A magyar szabadság hajnalhasadásának napját, márczius 15-dikét, a balázsfalvi magyar kaszinó is a kaszinó nagytermében a nagy naphoz méltóan disz-közgyűlés tartásával ünnepelte meg, igen szép közönség jelenlétében. A közgyűlést Simonffy Alajos főszolgabíró, mint a kaszinó elnöke, nyitotta meg szép hazafias beszéddel, melyet a közönség lelkesen megéjenezett. Az ünnepi beszédet Zlamál Ágoston gyulafehérvári gimnáziumi tanár tartotta, a nála

már megszokott szónoiki hevvel; a beszéd valóságos remekmű volt, a mely a közönségre oly rendkívüli hatással volt, hogy annak végeztével nemszűnni, akaró tapsviharban tört ki. Hasonló sikert aratott Enyedy Jenő szavata is, aki Ábrányi Kornélnak „Mi a haza“ című alkalmi költeményét szavalta igen szépen, a melyet az estélyen megjelent közönség megismételgetett. Az ünnepély után este a kaszinó helységében tánczezal egybekötött összejövetel volt, a melyen azonban sajnos kevesen vettek részt. A jelen voltak igazi hazafias lelkesedéssel a reggeli órákig kitűnően mulattak.

— **Az időjárásról.** Vozáry Pál (Meteor) főmérnök az időjárásról a következőket jelenti: A beállott tavaszi idő tovább tart egész 24—25-ig és ezen időszak is fog legkedvezőbbben hatni a vetésekre, mert e hó végével újra hideg változatokat várhatunk és ezek különösen 25—26 és április elseje körül a legvalószínűbbek. A 21-iki csomópont hozhat némi csapadékot, mire ugy is nagy szüksége lesz a növényzetnek, amely télen sem kapott elegendő csapadékot. De a mostani eső nem kiadó, még akkor sem, ha napokig tart is az, mert alig esik pár mm.-nyi, ami elég gondot adhat a termelőknek a későbbi hónapokra, különösen a nyarat illetőleg. Jelenleg a nap foltmentes.

— **Protestáns nőegyesületi estély.** Lapunk mult számában jeleztük volt, hogy a „Protestáns nőegyesület“ téli működésének szakát egy f. évi április 2-án, délután 6 órakor a Bethlen-kollégium dísztermében rendezendő, igazán gazdag és teljesen művészi színvonalon álló perselyes-összejövetellel szándékozik bezárni. Említettük, hogy az egyesület szerencsés volt közreműködésre megnyerni Patáky Lászlóné úrnő öngagságát, ki a nemes czel érdekeben lekötélő készséggel vállalkozott elismert művészi énekével az estély fényét megadni és közönségünket gyönyörködtetni. Most halljuk a nem kevesebb örömdetes hirt, hogy öngagsága a szép műsornak két pontját fogja betölteni „Makray-dalok“ éneklésével, még pedig magának az ismert nevű zeneszerzőnek Makray László úrnak zongora kísérete mellett. Makraynak nemcsak itthon, de külföldön mindenfelé rendkívül nagybecsűlik művészetét. Sokan Schubert és Schumannal helyezik egy sorba, mely véleményt egyéb művei mellett különösen a „Két gránátos“ cz. alkotásával szerzett meg és igazolt fényesen. Ő egyike azon magyar zenekészeknek, akik művészetükkel egy csapásra hódítják meg a külföldet, s szereznek hírt, nevet és dicsőséget az amugy is kevésbé ismert magyaroknak. Mindenesetre kiváló szerencsénknek tarthatjuk, hogy ez elismert művészt körünkben üdvözölhetjük. Köszönet előre is mindkettőjüknek igazán nemes és legmélyebb becsülést érdemlő intencióból származó elhatározásukért. Isten hozza mihozzánk! Legyenek üdvözölve nálunk! . . .

— **A Nagyenyedi Protestáns Nők Szegényeket és Betegeket Segélyező Egyesülete,** folyó 1905. év április hó 2-án délután pontban 6 órakor a Bethlen-kollégium dísztermében Műsoros összejövetelt rendez. Műsor: 1. Zongora-játék. Előadja: Elekes Károlyné úrnő. 2. Felolvas: Szaniszló Albert

dr. úr. 3. Makray dalok: 1. „Nézd a tengert“. 2. „Óh mért oly későn“. 3. „A két gránátos“. Énekli: Patáky Lászlóné úrnő; zongorán kíséri a Szerző. 4. Szavai: Uray Lászlóné úrnő. 5. Makray dalok: 1. „Óh vége már“. 2. „Holdfény ragyog a tengeren“. 3. „Nincsen tovább“. Énekli: Patáky Lászlóné úrnő; zongorán kíséri: a Szerző. 6. Hegedű-solo. Előadja: Veres István úr; orgonán kíséri: Veress Gábor úr.

— **Vasuti szerencsétlenség.** Folyó hó 18-án hajnalban a Tóvisről érkező személyvonat a gyulafehérvári állomás előtt egy Csizkó nevű agg mészárosot gázolt el. Még nem tudni, vajjon baleset vagy öngyilkosság történt-e.

— **Az EKE értesítője.** Az „Erdély“ XIV-ik évfolyamának 1—2. most megjelent számát Merza Gyula gondos szerkesztésében ezuttal is ugy a tájleírás, mint a néprajz köréből sok tanulságos cikkely gazdagítja. A színvonalon álló képes havi szemle jelen füzetének élénk és változatos tartalma a következő: a vezető cikkely a téli turistakodás közegészségügyi előnyeit fejtegeti; Czárán Gyula a híressé vált révi Zichy-cseppkőbarlangot írja le részletesen 4 sikerült felvetel kíséretében; Hermann Antal dr. az erdélyi kincses mondákról, Téglás István két sajátkezű rajzával díszített közleményében a Szent László kúthoz tett kirándulásáról mondanak el egyet-mást. A folklore körébe tartozik egy a „regölésnek“ Kőszvényes-Remetén szokásos leírása, melyhez hangjegy is van csatolva. Az erdélyi Kárpátokban című havasi kirándulás és egy ismeretetés az EKE muzeumáról fejezik be a nagyobb közlemények sorát.

— **A vetések telelése.** A földmivelésügyi miniszter szombatán adta ki legutóbbi jelentését a vetések átteleléséről s a mezőgazdaság általános állapotáról. A hosszantartó száraz hideg téli időjárás — mondja a jelentés — amelyet csak ritkán szakított meg csapadék, amely azonban, a nagy Kárpátokat kivéve, sehol sem volt bő, aránylag keveset ártott a mezőgazdasági állapotnak. Az ideai tél a vele járt száraz és szeles időjárással főleg a későn vetett őszi vetésben, különösen pedig a repcében okozott károsodást, Az őszi árpának egy kisebb százaléka szintén tönkrement, igen rosszul telet a lóhere is, sőt néhol annyira károsodott, hogy helyenkint már alig fűznek hozzá reményt, sőt imitt-amott egész táblákban kifagyott. Kevés kár mutatkozik a rozsvetésben, amelyek ugy szólván kivétel nélkül jól bírták az ideai téli időjárást. Több a kár a későn vetett buza-vetésben és különösen a különböző időszakokban vetett idegen fajbuzában, nevezetesen a francia fajtájú buzában. De leszámítva a késői és idegen fajbuzában mutatkozó károsodást, az őszi buzavetés, bár helyenkint a féreg és rovarkár sem hiányzik, sőt néhol a felfagyás sem maradt el, általában, illetve országos nagy atlagban kielégítő és biztatók. Az ország sok vidékén burgonya, tengeri, lóhere és luczerna vetőmagban jelentékeny szükséglet mutatkozik. A kigazdák eme szükségletén a kormány vetőmagvaknak kedvezményes árban leendő kiosztásával a lehetőség határában belül igyekszik segíteni.

Salamon Géza

cipész

NAGYENYED, Főútér 25. szám.
(Központi vendéglő-épület).

Készít a mai kor igényeinek megfelelő **uri-, női- és gyermek cipő** a legjobb és legfinomabb anyagból. Ugy helybeli, valamint vidéki megrendeléseket gyorsan és jutányosan eszközöl: 274 26—104

SALAMON GÉZA cipész.

Czipőkencőcsök raktáron tartatnak! Vevőimnek díjmentes czipőjavítást!

Az új tizkoronás bankjegyek.

A pénzügyvilágban ismét egy újítással találkozunk. Új tizkoronás bankjegyek kerültek forgalomba. De hogy milyen színtűk van ezeknek az új bankjegyeknek, bizony kissé nehéz eldönteni. Elég alkalmas ad a találgatásra a nyomdaiparnak ez a legújabb és bizonyára a leggyorsabb népszerűsége jutó terméke. Mert alapszíne sötétkékre hajló violaszín. Tarkaság is van benne. A közepe pirosas, az alsó mezeje pedig inkább zöld, meg kell adni azonban azt, hogy külső formája elegáns. Hosszabb és keskenyebb a régi tizkoronásnál. Mindkét felén, a jobb oldalon egy kedves, mosolygós arcú leányka kacérkodik, míg baloldalán a rideg hivatalos szöveg jelenti, hogy értéket képviselő papírlap van a kezünkben. Tarkaságának az az előnye, hogy nehezen lehet meghamisítani, avagy utánozni. Mindegy azonban bármilyen tarka-barka is legyen, mert a legszigorúbb esztetikus is csak akkor fog bizonyára komoly kifogásokat emelni ellene, ha kevés lesz belőle a bugyellárisában.

— **A „Zenélő Magyarország”** zongora és hegedű zeneműfolyóirat most megjelent XII. évfolyam 6. füzetét a következő érdekes zenetartalommal jelent meg: I. Gerber Jenő „Hortobágyi nóták” 2 eredeti magyar dal. II. „Szegény vagyok niúcsen gazdagságom” 2. „Betyár vagyok az alföldi pusztában”. II. Huber S. — Falk R. „Isteni szikra” vig dal. III. Lieberfeld Dan „The Jersey Carneval” induló. Mindig ily gazdag tartalommal jelenik meg e minden zenekedvelőnek fontos zeneműfolyóirat minden egyes füzeté, hogy előfizetői az érdemesebb zeneműveket — havonta kétszer — megjelenő füzetekben mindenkor 10—12 oldalon kapják. Előfizetési ára: egész évre (24 füzetre) 12 korona, félévre (12 füzetre) 6 korona, negyedévre (6 füzetre) 3 korona. Egyes füzet 60 fillér. Előfizetési a most folyó I. évfolyamra, valamint az előző évfolyamokra is, a „Zenélő-Magyarország” (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalában. Budapest VIII., József-körút, hol egyúttal minden nyomtatásban megjelent zenemű a legolcsóbban megszerezhető.

Közgazdaság.

A rétek és legelők kezeléséről.

Irta: Szűcs Elemér kollégiumi főedzés.
(Folytatás)

Előre is jelzem, hogy a legelő-kezelés kérdését nem általános, hanem kizárólag ezen vidék szempontjából kívánom tárgyalni, így tehát azzal hamar elkezdzünk.

Vármegyénk összes legelő területe 80548 k. hold, melyből 47135 k. h. közös és 33413 k. h. magán tulajdont képez. Hogy a magán tulajdont képező legelők legnagyobb részt jobb karban vannak, mint a közös legelők, azt mondanom sem kell. Ennek oka azonban nem pusztán az a körülmény, hogy a magán birtokos a legelő területét jobban gondozza és a birtokok talaj minősége is rendszerint jobb és fekvése is talán kedvezőbb, mint a közös legelőké, hanem első sorban az, hogy a magán birtokos nem terheli túl a legelőjét legelő marhával, mint a közös birtokosok.

Ezt a következő számadatokkal igazolom: Alsó-Fehér megyében a 47135 k. hold közös legelőből minden 100 holdra esik.

108 drb szarvasmarha
9 „ ló
50 „ sertés
290 „ juh

Összesen 457 drb jószág holdanként, tehát 4.57 drb; a 33413 k. h. magán legelőre pedig:

68 drb szarvasmarha
9 „ ló
90 „ sertés
114 „ juh

Összesen 281 drb jószág, holdanként tehát 2.81 drb.

A jobb talajú magán legelőkön tehát holdanként fel annyi marha alig jár, mint a rossz legelőkön, sőt ha számításba vesszük azt is, hogy a magán birtokosok ló, sertés és marha-állományának jelentékeny része legelőre soha sem jár, mert folyton ólban és istállóban tartatik, a magán legelőre holdanként még kevesebb jószág is jut és így nem csoda, hogy a jobb állapotban is van jelenleg, mint a közös legelő.

Rendszerint a közöségi határ legkietlenebb területe, melyen a fű az év egy szakában sem képes kiközdülni, hol ember és legelő állat, a fagy és napsugár, esővíz és szárazság egymással versenyezve folytatja a pusztítás munkáját, — ez a közös legelő.

Nagyrésze már vizmosásos, kopár, a még füves foltokat az étlen és szomján bolyongó marha lépesözetesen tapossa ki, a hol a talaj kissé jobb és pihentebb, ott kőkénybokrok és vadrózsák díszlenek.

A sík helyeken kutyatej és zászpa virit, vagy a libapimpó és réti szironta sárga virágja kökörcsinrel vegyesen alkot kaszálható mezőt, mert ezen füvekkel még az éhségtől döglő félben lévő marha sem legeli le.

Ezen mostoha viszonyok megváltoztatása nem áll hatalmunkban! Sajnálattal mondom e keserű valóságot, de jobbulást addig remélni sem merek, a míg az állam törvényes uton nem teszi meg az intézkedést ezen értékes közvagyon további elpusztításának megakadályozása érdekében.

Az első lépés már megtörtént.

Az 1894. évi XII. t. cz. már számos olyan intézkedést tartalmaz, mely ha nem volna csupán „írott malaszt”, sok vidék jövő menedékére hozna üdvösséget.

Legtöbb helyen a legeltetési szabályrendelet, ha a községek vagy közbirtokosok meg is alkották, ott hever a jegyző vagy bíró asztalfiókjában végrehajthatatlanul, s maradt minden úgy, a hogy volt azelőtt. Nem azt nézik, hogy hány darab marhat képes a legelő eltartani és kiinek megnyit van joga oda kihajtani, hanem kiverik oda a mi a faluba van mind, még azok is, akiknek joguk arra sohasem is volt.

Hiába mondja az említett törvény 13. §-a, hogy a vizmosásos és vizmosás veszélyének kitért területeken a legeltetés egészben, vagy részben eltiltandó, — éppen ott van legtöbb marha egész esztendőben.

Azt mondja a 18. §, hogy legeltetni csak kellő felügyelet mellett szabad, na hát ebben nincs is hiány, van pásztor elég, de nem is marad naponként az egész legelőn egyetlen fűszál sem letaposatlanul, estefelé aztán valamennyi jó pásztor azon töri fejét, hogy a sötétség leple alatt merre menjen éhes marhájával a tilosba, mert hát nem azért tiltja el a 20 §. a zúglegeltetést, hogy ne gyakorolják azt a községekben továbbra is.

Tüskebokrok és gyomok irtásáról szó sincs, pedig az 51 §-ban milyen szépen le van írva, hogy melyik gyomot hogyan és mikor kell elpusztítani s ha azt a tulajdonosok elmulasztják, a közöségi előljáró köteles azt az illetők költségén fogatosítani, de ki teszi azt meg? és ki fél attól a 95. §-ban előírt 100 koronás pénzbüntetéstől!

Az elkopárosodott helyek befásítására és vizmosások megkötésére az állam évente százezereket költ s hogy e munkálatokat kellő siker koronázza, ahhoz még csupán a közöségi lakosok jóakaratu támogatása hiányzik.

De nincs ez ám mindenütt így. Vannak egyes vidékek, hol ezen törvények már áldásos hatása is szemmel látható.

Ha valamelyik gazda Nagyküküllő, vagy Szeben megye területére jut és látja ott a vizmosásokban díszlő akácokat, vagy a körgörgeteges kopár hegyoldalok örökzöld fenyőit, bizony elbámulhat, pedig a nép ott is vonakodott kezdetben ezen munkától és néhány üres fejű és még üresebb istállóju népbolondító váltig hirdette, hogy ezen említett munkálatok teljesítése után az egész falu tönkre megy, de Istennek hála a józanabb elem nem reája, hanem a törvényre és az azt végrehajtani kirendelt szakemberek okos tanácsára hallgatott.

A hasznavehetetlen területek pedig lassacskán hasznos közvagyonná váltak.

Ne maradjon el tehát e vidék sem a szászok földje mellett. A termő föld ezen tántogó sebeit, a vizmosásokat és kopár csuszamlásos hegyoldalokat igyekezzünk állami támogatás igénybevételével mentül hamarabb beerdősíteni.

Hogy egy-egy nemzedék elhatározása az egész falura nézve késő évek után mily üdvös lehet, megemlítem, hogy vannak Beszterce vidékén községek, a hol a közöségi lakosok összes adóját a közlegelőn termelt legjobb fajta gyümölcs, Nagybánya és Nógrád vidéken az édes gesztenye és Arad megyében a dió után befolyt jövedelemből fedezik.

Külföldön még szebb és áldásosabb eredményekkel találkozunk.

Ne várjuk tehát mi sem tétlenül a míg legelőink megjavítására a közel jövőben megalkotandó törvény szigora fog kénszeríteni, hanem tegyük meg legalább azt, a mi sok fáradságot, vagy anyagi áldozatot nem kíván a közöségi lakosoktól.

Hajtsuk végre a mezőgazdasági törvények 21. §-át a törvény szellemében. Legyen az a legelő használatát szabályozó közöségi statutum teljesen pártatlanul a közöségi érdekekben megállapítva, s annak szigorú betartására ne csak az arra hivatott, vagy rendelt közeg, hanem minden birtokos, vagy közöségi lakos a legéberebb figyelemmel ügyeljen.

Ha ez megtörténik, a többi aztán megye magától, mert ha a legelő használata szabályozva lesz, önként fog menni minden használatra jogosított birtokos esős napokon a legelőre gyomot, töviset vágni, vagy gerblyével trágyát, hangyabolyt vagy vakondturást széthányani, mert tudja, hogy munkájából neki éppen olyan haszna van, mint többi társának.

Ha az itt előadottaknál egyéb nem is történik a legelők megjavítása érdekében, látni fogja a t. gazda közönség, hogy rövid pár esztendő alatt megváltozik a közlegelő képe és hálával gondolnak vissza majd arra az emberre, a ki a falu népét először viszi ki a közöségi érdekekben teljesítendő előbb említett közmunkára.

Ezek volnának azok, miket jelen alkalommal elmondani óhajtottam, kívánom, hogy szavaimnak mentül üdvösebb eredménye, tanácsaimnak minél több követője akadjon.

(Vége.)

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÜRÖK BERTALAN

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár
részvénytársaság

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetés 10 szög 40 fillér, azon túl minden szög 4 fillér. A hirdetés bélyegdíjmentes. Levélbeli tudakozódásra szívesen válaszolunk, ha postabélyeg mellékeltek. Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel.

Balla Bélánál helyben 3-4 kocsik takarmány-répa eladó. Egyben vagy kisebb mennyiségben is 100 kgr. 1 kor. 60 fillér.

50 évi siker!

Eszéki
ARCZKENŐCS
és eszéki
SZALVATOR-SZAPPAN

eltávolítja a szeplőt, májfoltot és a bőr összes tisztálanságát.

617 1-10

Valódi csakis a

DIENES C. J. SZALVATOR
gyógyszertárából
ESZÉKEN, Felsőváros.

1 tégely eszéki arczenőcs ára 70 fillér és 1 korona
1 drb Szalvator-szappan ára 1 korona
1 tégely kézi paszta ára 1 korona 20 fillér.
Lyoni rizspor kis doboz 1 korona, nagy doboz 2 korona. Ezen ezikké mentek minden ártalmas alkotórésztől és megfelelnek tökéletesen a 71.012 számú B. m. rendeletnek.

Főraktár: BUDAPESTEN:

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában
VI., Király-utca 12. és Andrássy-út 29.

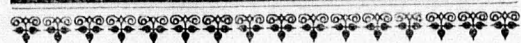
Nagyenyeden, Kossuth Lajos utca (Magyar-utca) 20. szám alatti

5 szobás lakás

1905. évi április hó 24-től kiadó.

Levélben értekezhetni:

ö.zv. Vincze Dánielével, Torda, Közép-u. 8.

Iszákosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmentve üldünk egy próbát a Cozaporból. Kávé, tea, étel vagy szesz italban egy formán adható az ivó tudta nélkül.

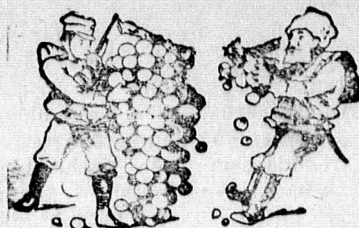
A COZAPOR többet ér, mint a világ minden szobeszedé a tartózkodásról, mert esodahatása ellen-szenyessé teszi az iszákosnak a szesz italát. A COZA oly esodahatásos és biztosan hat, hogy azt seleség, testvéravagy gyermek egyaránt, az ivónak tudnia nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtje mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békítette ki ismét, sok ezer férfit a szégyen és beestelenségétől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatal embert a jó útra és szerencséséhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a COZAPOR tulajdonosa, mind-azoknak kik kívánják, egy próba adagot és egy köszönő irással telt könyvet díj és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen, biztos hatásától. Készkedünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

INGYEN PRÓBA 125. szám.
Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ma az intézetnek.
(Levelek 25 fillér, levelezőlapok 10 fillérrel bérmentesítendőek.)

COZA INSTITUTE
(Dept. 125.)
62, Chancery Lane,
London, Anglia.

Saját magát
károsította, aki
szőlőoltvány-
szükségletét
nem fedezi a

Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-telepnel.

Tulajdonos Caspari Frigyes Medgyes, Nagyküküllő megye.

A telep oltványait az elmúlt száraz nyáron naponta több mint 2 millió liter vízzel öntözték, miáltal az oltványok ideálisan fejlődtek. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 535 10-20

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni hogy a kedvező feltételű kölcsönnyújtása és előkezény eljárása révén kitűnő hírnevű

„Nagyszebeni földhitelintézet“

részéről

ingatlan jelzálog kölcsönök

„kizárólagos ügynökségével“

bizattam meg

Ebbeli működésomban legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőségig gyors és költséget kímélő eljárásommal szolgálataim legyenek.

Bármennyű felvilágítással, utbaigazítással készségesen díjmentesen szolgálok. Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönvevő bármily elhanyagolt birtok- és teher viszonyai véglegesen rendeztetnek.

Egyidejűleg óva intem a n. é. közönséget akár helybeli — akár budapesti — vagy vidéki pénzközvetítő eszabító hirdetéseknek vagy „szaladó ügynököknek“, — amelyek ilyenmű jelzőlogóesont pénzüzetek közvetlen megbízását nem igazolják — fel nem tűni, mert ezek eljárása teljesen megbízhatatlan, időt vszít és minden esetben, akár eredményes akár nem, terhesen költséges.

Teljes tisztelettel

Erdélyi erdő-faanagy és bányaugynökség.
Gombos Benő Kolozsvár, Malom-u. 16. sz.

Nagyenyedi
Könyvnyomda
és Papíráruugár részv.-társaság
Nagyenyed.

Dobozárugár. Könyomda. Litografiai és vonalzó műintézet.

Mindennemű **DOBOZÁRUT** (Cartonnage) u. m. egyszerű és hajlított dobozokat gyógyszerészek, cukrászok, kereskedők és gyárosok részére kisebb áruezikké jutányos és ezélszerű csomagolá ára olcsó áron szállit.

Műveket, folyóiratokat, hírlapokat, körleveleket, képes árjegyzékeket, levélpapirokat, falragaszokat, meghívókat, s mindennemű kereskedelmi és ipari nyomtatványokat, póstacsomagozimkéket, pecsétjegyeket, czimkéket, ragjelzőkeket, porkapszulákat, papirzacskókat, kötözőpapirokat és mindennemű gyógyszerészeti nyomtatványokat készit könyv- és könyomdai, valamint dombornyomásban, olcsó árban, szép és izléses kiállításban.

EGYEDÜLI CZÉG E SZAKMÁBAN A MELY NEM ÁRAKKAL, HANEM AZ ÁRU MINŐSÉGÉVEL ÉS A LEGJOBB MUNKÁVAL VERSENYEZ.

Bajor Ignác

ANGOL FÉRFI SZABÓTERME

A legjobb szabászat és csak kipróbált munkások lesznek üzletemben alkalmazva.

Legkisebb megbízások pontosan intézteknek el.

KOLOZSVÁR, Mátyás király tér és Wesselényi sark
(DR. HINTZ GYÖRGY-HÁZ).

KOSCHITZ G.

zongora készítő és hangoló

Kolozsvár, Emke tér 3. sz.

Javitásokat és hangolásokat jutányos árban elfogadok. Megrendelések vidéken is pontosan eszközöltetnek. Saját készítésű

Pianinok

700 kor. szállítanak. — Egyszeri hangolás 6 korona. Ott tartózkodás alatt oda rendelésre külön 24 korona. 51 27-104

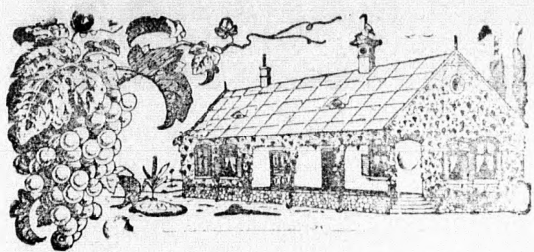
Fedélcserep

nagy mennyiségben, könnyű, vízhatlan és kitűnő tartós minőségben kapható a Maros-Szt.-imrei gőztéglagyárban.

Megrendeléseket elfogad: **Mendel Manó Gyulafehérvárt.**

615 1-3

„Milleniumtelep“ Nagyösz.

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s ninesen olyan ház, melynek fala mellett a legesélyesebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb a legremekbbs dísz, anélkül, hogy legkevésbé helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

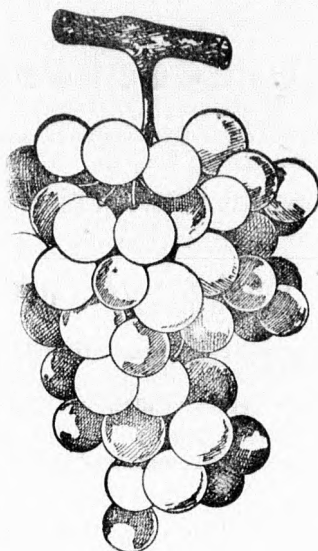
Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lúgnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskotály és más édes szőlőkkel.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatú katalógus bárkiékn ingyen és bérmentve küldetük meg, a ki ezimét egy levelezőlapon tudatja. Borfajú szőlőültvények is még nagy mennyiségben kaphatók leszállított áron. Borok családi fogyasztásra 50 liter és feljebb olcsó árban és „Delaware” sima, ültetéshez és ebből borminta.

600 4-10

CZIM: Érmelléki első szőlőültvény-telep Nagy-Kágya,
u. p. SZÉKELYHID.

Legolcsóbb árai!

Legolcsóbb árai!

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, aki ingyen kéri Magyarország legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, a mely szőlőiskola állami segélyvel és állami felügyelet mellett létesült

Szeszak Ferencz és Fia, kocsigyártók

KOLOZSVÁRT, Malom-utca 12 szám.

Alapított 1870-ben. Árjegyzék ingyen.

Kocsi nagy raktár minden igényt kielégítőleg.

Nagy kocsijavító-műhely. Kocsigyártás modern technikai gépekkel felszerelve. Pontos kiszolgálás.

Mindennemű kocsik raktára.

Vidéki megkeresésekre azonnal választunk.

Gyárunk az egyedüli Kolozsvárt, a hol a kocsi minden részét: kerekes, kovács, nyerges és fenyező munkát személyes vezetésünk alatt előállít és az által vagyunk a legjutányosabbak árban is. Főszelünk a jó, szolid munka jutányos árban. 255 —

Benes partfogását tisztelettel kérve

Szeszak Ferencz és Fia, kocsigyártók.

Alapított 1865. évben.

BABOS SÁNDOR utóda

HAJEK MIKSA

órász és ékszerész

Kolozsvár, Wesselényi Miklós u. 16.

Czelszerű és divatos

alkalmi ajándékok

Olcsó beszerzési forrás!

Vidéki megrendelők kedvezményben részesülnek.

Nem tetsző tárgyak 8 napon belül visszavétnek.

515 27-104

Telefon 351.

Telefon 351.

BABÓS ÉS TÁRSAI

vaskereskedése

KOLOZSVÁR, DEÁK FERENCZ-UTCZA 25. SZ.

N. é. közönség szives tudomására hozzuk, hogy üzletünket megnagyobbítottuk és az idény beálltával raktárunkat dusan felszereltük mindennemű vasárakkal. Nagy készletet tartunk *kudsi rudvasakban, építkezési vastartányok, beocsini cement, gipsz, nádfonat, elszigetelő és fedőlemezek, Carbolineum, kátrány, Koax és faszen. Mindennemű olajok és festékárak, gazdasági gépek és eszközök, rézgálcz és rafaháncs. Tűzmentes pénzszekrények. Kocsilámpák és kocsivasalások.*

Mindennemű vasárak *kicsinyben és nagybani eladása.* Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek.

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Brassói Portland-Cement- GYÁR, BRASSÓBAN.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy

Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-utca 3. sz. alatt
a már 6 év óta fennálló

fényképészeti műtermemet

újlag a legmodernebbül felszereltem.

Különös figyelmébe ajánlom platin, aquarell és olajfestményeimet, melyekkel többszörösen kiténtetve lettem.

Gyermekfelvételekben egyedüli speciálista vagyok.

Műtermem be van rendezve legszebb alkalmi ajándékoknak legalkalmasabb photo email képekre, ugyszinten életnagyságú mellkép nagyításokra, melyek bármily régi fénykép után készülnek.

Videki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek.

A nagyérdemű közönség b. támogatását kérve, vagyok

tisztelettel

Csizhegyi Sándor,
fényképész.

30-104

Nagynyedi kisegítő takarékpénztár r.-t

Alaptőke: 300.000 kor. Tartalékalap: 140.000 kor.

kölesönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapirokra, sorsjegyekre, jöhiteli pénzintezetek részvényeire.

Előnyös és elad értékpapirokat.

Vásárol elfogad értékpapirokat, sorsjegyeket, értékeket kevés dízzel.

Letétbe elfogad értékpapirokat, sorsjegyeket, értékeket kevés dízzel.

Idégen kölesönket a legelőnyösebben konvertál.

Váltókat az összeg nagysága szerint 5 $\frac{1}{2}$ %, 6%, 6 $\frac{1}{4}$ % mellett, kereskedelmi váltókat pedig 6% mellett számíthat le.

Betéteket 4 $\frac{1}{2}$ %, 4 $\frac{1}{4}$ % kamattal mellett fogad el.

Nyitv: áll hétköznap d. e. 9-12, d. u. 3-4 óráig.

Telefon 395.

Telefon 395.

KLEIN FERENCZ

Unió gőzmosó és vegyiruha
tisztító intézete

Unió-utca 24. szám.

Műhely-telep Tivoli-utca

Br. Bánffy palota.

KOLOZSVÁR.

514 6-104

VAJNA MIKLÓS ÉS TÁRSA

ujonnan berendezett hazai ipar, vászon, uri- és női divat-áruháza

NAGYENYEDEN.

Alsó-Fehér vármegye legelső és legelőcsőbb bevásárlási forrása.

Kedves köteletségünknek tartjuk a nagyrebecsült vevőközönségnek szives tudomására hozni, hogy üzletünket a modern kor igényeinek megfelelően megnagyobbítottuk, ugyszintén személyes bevásárlások alapján

tavaszi és nyári ujdonságokkal

mesés nagy választékban berendeztük.

Még a jelen nagy áremelkedések mellett is abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy csakis elsőrendű árukat árusítunk, miért is kérjük kedves vevőinket ezen alkalmi vételt el nem mulasztani.

18-104

Illő tisztelettel

VAJNA MIKLÓS ÉS TÁRSA.

ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI

GAZDASÁGIBANK ÉS TAKARÉKPÉNZTÁR R. T.

Alaptőke 200000 korona.

NAGYENYEDEN.

Alaptőke 200000 korona.

Leszámitol 6 hónapi lejáratig terjedő váltókat a legelőcsőbb kamattal mellett.

Törlesztéses kölesönket nyújt 500 koronától kezdődőleg már 4 $\frac{1}{2}$ % alapkamattal földbirtokra, a becsérték feléig.

Régibb és magas kamatu jelzálogkölesönket igen előnyös feltételek mellett konvertál s mindennemű ilyen ügyeket a leggyorsabban bonyolít le.

Betáblázás mellett adott kölesőnei után 500 koronán felül 6 $\frac{1}{2}$ %-ot számít.

Vásárol és elad értékpapirokat idegen számlára.

Bevált értékpapír szelvényeket és sorsolt értékeket.

Betéteket után naptól-napig 4 $\frac{1}{2}$ %-ot fizet.

Nyomatott a Nagynyedi Könyvnyomda és Papírárugár Részvény ársaság könyvnyomdájában Nagynyeden.